

Curriculum Designing with a remediation and restoration of dysgraphia Approach in for Primary elementary students

ARTICLE INFO

Article Type

Analytical Review

Aurhors

Leili maleki¹,
Maryam Seif Naraghi^{2*},
Ezatolah Naderi³,
Majid ali askari⁴

How to cite this article

Leili maleki, Maryam Seif Naraghi,
Ezatolah Naderi, Majid ali askari,
Curriculum Designing with a remediation
and restoration of dysgraphia Approach in
for Primary elementary students,
Journal of Islamic Life Style Centered on
He-alth. 2018;2(2):153-161.

¹ Ph.D. Student, Curriculum, Department of Educational Sciences, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

² Professor, Department of Educational Sciences, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author)

³ Professor, Department of Educational Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

⁴ Associate Professor, Department of Educational Sciences, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: eznaderi@hotmail.com

Article History

Received: 2018/04/08

Accepted: 2018/05/15

ePublished: 2018/06/21

ABSTRACT

One of the most common problems in elementary schools is readability of students' handwriting. The purpose of this study is to provide a curriculum model with the approach of remediation and restoration of dysgraphia in elementary school students. Because many elementary teachers, especially teachers from the first and second bases, educators and parents of children with dismay and disappointment worry about bad luck, dysgraphia and student writing. In this paper, the review of studies on dysgraphia, curriculum design and various theories of scholars has led to a theoretical perspective on the curriculum based on disadvantages in the first elementary period, which is designed in the form of a curriculum. It is recommended to curriculum planners and practitioners. This research is applied research and was conducted by survey research method. It should be noted that the proposed model was presented to 497 curriculum planners', learning disabilities specialists and primary school of mazandaran province in order to assess the appropriateness of the proposed model. In this regard, a questionnaire containing 54 items (was developed using the nominal scale and Likert scale) was developed and presented to the group. The formal and content validity of the questionnaire was approved according to the guidance of counselors and counselors and a group of curriculum specialists and learning disabilities and relevant teachers who had sufficient expertise in the subject matter of the research. The reliability of the tool is confirmed by the Cronbach's alpha coefficient of 0.96. In data analysis, descriptive statistics such as frequency and mean percentages were used and one-sample t-test was used for analyzing questionnaires. The results show that there is no significant difference between the distribution of the views of groups such as curriculum specialists and learning disability specialists and primary school teachers, in relation to the complementary curriculum model for students with an emphasis on the correction and remediation of disadvantage. The findings of the present study are a complementary curriculum model that is presented by valid sample groups. Therefore, educators need to do this and use the proposed curriculum pattern to dysgraphia the problems of children's perplexity.

Keywords: Curriculum Design, Dysgraphia

طراحی انگاره‌ی برنامه درسی با رویکرد اصلاح و

ترمیم نارسانویسی دانش آموزان عادی دوره اول

ابتدایی

نتیجه گیری: یافته های پژوهش حاضر، الگوی برنامه درسی مکملی است که از سوی گروه های نمونه معتبر اعلام شده است. بنابراین، دست اندرکاران تربیتی به این امر عنایت لازم داشته و از الگوی برنامه درسی پیشنهادی برای برطرف ساختن مشکلات نارسانویسی کودکان بهره گیرند.

واژه های کلیدی: طراحی برنامه درسی، نارسا نویسی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۱/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۲/۲۵

* نویسنده مسئول: eznaderi@hotmail.com

لیلی ملکی^۱

دانشجوی دکتری، رشته برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مریم سیف نراقی^۲

استاد، گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

عزت الله نادری^۳

استاد، گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مجید علی عسگری^۴

دانشیار پایه، گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مشکلات شایع در مدارس ابتدایی خوانایی دست خط دانش آموزان است. هدف این تحقیق ارائه الگوی برنامه درسی با رویکرد اصلاح و ترمیم نارسانویسی در دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی می باشد. چرا که بسیاری از آموزگاران ابتدایی، به خصوص معلمان پایه های اول و دوم، کارشناسان آموزشی و والدین کودکان به اتفاق از بدخطی، نارسایی نوشتاری و کندنویسی شاگردان، ناخشنود و دل نگرانند. در این مقاله؛ بررسی مطالعات انجام شده در زمینه نارسانویسی، طراحی برنامه درسی و نظریه های مختلف صاحب نظران، منجر به ایجاد یک دیدگاه تئوریک در مورد برنامه درسی مبتنی بر مؤلفه های نارسانویسی در دوره اول ابتدایی گردیده است که در قالب الگوی برنامه درسی طراحی شده، به برنامه ریزان درسی و دست اندرکاران تعلیم و تربیت پیشنهاد می شود.

روش بررسی: این پژوهش، جزء تحقیقات کاربردی است و با روش تحقیق پیمایشی انجام گرفت. لازم به ذکر است الگوی پیشنهادی به ۴۹۷ نفر از متخصصان برنامه درسی و اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی استان مازندران ارائه شد تا میزان تناسب الگوی پیشنهادی مورد بررسی قرار گیرد. ابزار گردآوری اطلاعات، برگرفته از مؤلفه های برنامه درسی زایس بوده، لذا به صورت پرسشنامه محقق ساخته (حاوی ۵۴ گویه)، با مقیاس اسمی و طیف لیکرت تدوین گردید. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه طبق نظر استادان راهنما و مشاور و جمعی از متخصصان برنامه درسی و اختلالات یادگیری و معلمان ذیربط که از تجربه و تخصص کافی در زمینه موضوع تحقیق برخوردار بودند، مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی ابزار بر اساس ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۶ تأیید شده است. در روش تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی نظیر فراوانی و درصد میانگین و برای تجزیه و تحلیل سؤال های تحقیق از آزمون t تک نمونه ای استفاده شده است.

یافته ها: نتایج نشان می دهد که بین توزیع دیدگاه گروهها یعنی متخصصان برنامه درسی و متخصصان اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی، در رابطه با الگوی برنامه درسی مکمل برای دانش آموزان با تأکید بر اصلاح و ترمیم نارسانویسی، تفاوت معناداری وجود ندارد.

مقدمه

نوشتن، عمل یا مهارتی است که از طریق آن، فرد با استفاده از یکسری علائم و نمادهای قراردادی شامل حروف و اعداد به ترسیم کلماتی بر روی کاغذ می پردازد تا از آن طریق، احساسات، علائق، نگرشها و دانش خود را بیان کند و به عبارت دیگر با هم نوعان خود ارتباط برقرار کند (۱). زبان نوشتاری، اجزای حرکتی - ترسیمی و زنجیره ای نمادهایی است که به وسیله آنها افکار و دانش انتقال می یابند. نوشتن با چند مهارت بسیار مشخص، از جمله نگهداری موضوع در ذهن، تنظیم موضوع به صورت کلمه، ترسیم گرافیکی شکل هر حرف و کلمه، به کارگیری صحیح ابزار نوشتن و داشتن حافظه دیداری و حرکتی کافی ارتباط دارد (۲).

دانش آموزان مبتلا به مشکلات نوشتاری (نارسانویسی)، مشکلاتی در فرایندهای شناختی پایه دارند و یا مهارت های پیش نیاز نوشتن با دست را نیاموخته اند. عوامل مهمی که در نارسانویسی مربوط به دانش آموزان می شود عبارتند از: آسیب مغزی، نقص در پردازش اطلاعات، اشکال در جهت یابی صحیح، وضعیت قرار گرفتن نامناسب بدن به هنگام نوشتن، بد دست گرفتن مداد، چپ دستی، مشکلات رفتاری، نداشتن عوامل محیطی مناسب و انگیزه کافی برای خوب نوشتن، تأخیر رشدی، خطا در ادراک دیداری واژه ها و نقص دیداری، اشکال در وضعیت قرار گرفتن کاغذ، مشکلات نوشتن صحیح حروف الفبا، مشکلات نسخه برداری صحیح از کلمات، عدم رشد مهارتها و هماهنگی حرکتی و حرکتهای ظریف که برای نوشتن ضروری هستند، عدم مهارتهای پایه ای مانند چرخاندن، فشار دادن، گرفتن و امثال آن، عدم حرکت مناسب انگشتان، عدم هماهنگی چشم و دست، عدم توانایی کنترل بازو و دست و عضلات انگشتان، عدم هماهنگی کلی بدن، عدم برخورداری از رشد ذهنی کافی، دانستن مفهوم نوشتن از جهت درست، فقر یانارسایی آموزشی، اشکال در تبدیل و انتقال ادراک حسی - دیداری به حرکت، استفاده از میز و صندلی و مداد نامناسب (۳).

در بیان اهمیت مهارت نوشتن دانش آموزان، کافی است بدانیم ضعف در این حیطه می تواند عملکرد فرد در سایر حیطه های آموزشی و زندگی را تحت تأثیر قرار دهد. از این رو انجام اقدامات به موقع در زمینه رفع چنین مشکلاتی تا حد زیادی به عهده نظام آموزشی است. بنابراین آگاهی از علل نارسانویسی و نیز ارائه راهکارهایی برای اصلاح آن از اهمیت بالایی برخوردار است و می توان با تبدیل فعالیت نوشتن به یک فعالیت جالب و جذاب برای دانش آموزان، سطح کیفی نوشته های آن ها را نیز ارتقا بخشید و این مهم قطعاً توسط معلمان و به خصوص معلمان دوره اول ابتدایی تحقق می پذیرد (۱).

عمده ترین روشهای شناسایی و تشخیص مشکلات کودکان، روشهای مشاهده، مصاحبه (همراه با استفاده از پرسشنامه)، استفاده از آزمونهای روانی و فهرست شاخصهای مشکلات نوشتن است. نکته اساسی و مهم این است که متخصص تشخیص باید بتواند اطلاعات به دست آمده از روشهای مختلف را مانند قطعات یک

معما در کنار یکدیگر قرار دهد و با هنرمندی و ظرافت خاص، معمای تشخیص را کامل کند (۴). ارزیابی دستخط مانند سایر ارزیابی‌ها، ارزش زیادی نخواهد داشت مگر آنکه ما را به سمت اقدامات درمانی، هدایت کند. وظیفه معلم ویژه اختلالات یادگیری، آموزش کودک و ترمیم مشکلات او می باشد. قاعدتاً افرادی که مسئول اقدامات ترمیمی هستند، باید به ارزیابی نیز بپردازند، زیرا ارزیابی است که مستقیماً آنها را بسوی ترمیم هدایت می کند. در ارزیابی عمل نوشتن، معلمان با تجاربی که دارند، می توانند اشکالات موجود را جستجو کنند و آنها را بیابند. زیرا نوشتن، یک فعالیت بصری-حرکتی با حداقلی از عوامل شناختی مانند شکل گیری مفهوم و یا حل مسئله می باشد. معلم می تواند به مشاهده کودک هنگام نوشتن بپردازد تا برتری دست کودک و هماهنگی حرکتی و اشتباهات مهمی را که هنگام نوشتن رخ می دهد، ارزیابی کند. برای آموزش «مهارت نوشتن» به کودکان، باید دو بخش جدا از هم را در نظر داشت:

الف) زمینه های ایجاد آمادگی به عنوان پیش نیاز برای آموزش مهارت زبانی نوشتن، شامل موارد زیر می شوند:

- آگاهی از دست برتر
 - تقویت عضله های انگشتان
 - تقویت حافظه دیداری
 - تقویت هماهنگی چشم و دست
 - تقویت ادراک دیداری
 - سمت شناسی و دانستن مفاهیم ساده مورد نیاز عمل نوشتن
 - آمادگی بدنی برای نوشتن و...
- ب) آموزشهای تکنیکی کار که خود به دو مؤلفه تقسیم می شود:
- تلاشهای اولیه فرایند نوشتن تحت عنوان «دست ورزی»
 - فعالیتهای ثانوی فرایند نوشتن تحت عنوان آموزش «دست نوشت» یا «خط نویسی» (۵).

در بیست و نهمین گزارش سالانه کنگره آموزش و پرورش ایالات متحده (۲۰۱۰)، اعلام شده که اختلال های ویژه در یادگیری به طور متوسط ۱۰ تا ۲۰ درصد جمعیت دانش آموزی را دربر می گیرد و حدود ۵ تا ۸ درصد کودکان با اختلالهای یادگیری، اختلال نوشتن دارند. معمولاً شیوع اختلال نوشتن در پسران سه برابر دختران است (۶). باید در نظر داشت تاکنون، تعداد کودکان با اختلالات ویژه در یادگیری کمتر از یک درصد نبوده است، لذا اگر همین پایین ترین رقم گزارش شده را برای جمعیت مدرسه ای ایران بپذیریم، در حدود حداقل ۱۳۰ هزار دانش آموز با مشکلات ویژه در یادگیری خواهیم داشت و از این میان دانش آموزان نارسانویس حدود هشت هزار نفر از جمعیت دانش آموزی را در بر می گیرد که به کمک های جدی متخصصان اختلالات یادگیری نیاز دارند تا بتوانند آنان را در ترمیم یا بازپروری مشکلات یادگیریشان یاری دهند. در زمینه ی مهارت های خوانانویسی پژوهش های متعددی در داخل و خارج از کشور صورت پذیرفته است که در ذیل به برخی از این پژوهش ها اشاره می شود:

رضا صمدی کلی و کامبیز پوشنه (۱۳۸۲) در پژوهشی تأثیر سبک های گرفتن قلم را بر میزان خوانایی، دقت و سرعت نوشتاری دانش آموزان ابتدایی بررسی کردند. نتیجه این پژوهش حاکی از آن است که عملکرد دانش آموزان دارای سبک گرفتن قلم با سه انگشت پویا، در دقت نوشتاری و قدرت گرفتن دست نسبت به دو گروه دیگر بهتر بود (۷). یافته های پژوهش منصورنژاد، کجباف و مولوی (۱۳۸۸) حاکی از آن است که روش چندحسی فرنانلد در بهبود نارسانویسی و املا دانش آموزان مؤثر بوده است (۸). پرپر مولودزاده (۱۳۹۱) نیز در پژوهش های خود نتیجه گرفت که تمرینات ادراکی-حرکتی بر مهارتهای حرکتی-نوشتاری مبتلایان به نارسانویسی مؤثر می باشد (۹). نتیجه تحقیق حق طلب، یزدانی و آقایی (۱۳۹۴) نشان داد که روشهای آموزشی

چندحسی اورتون و فرنانلد بر بهبود اختلال نوشتن دانش آموزان نارسانویس پایه دوم ابتدایی اثربخشی دارد (۱۰). محمد نریمانی و انوشیروان شربتی (۱۳۹۴) به مقایسه ی حساسیت اضطرابی و عملکرد شناختی در دانش آموزان با و بدون نارسانویسی پرداختند (۱۱). غباری بناب، نصرتی و شریفی (۱۳۹۵) به بررسی کاربرد روش خودآموزی در درمان اختلال دستخط دانش آموزان با اختلال یادگیری خاص پرداختند. یافته ها نشان داد کاربرد روش خودآموزی بر بهبود کیفیت دستخط آزمودنی های مورد مطالعه تأثیر داشته است (۱۲). خسروجاوید و قوامی لاهیج (۱۳۹۱) در پژوهش خود، تحقیق گالانیز (۲۰۰۸) را در خصوص اهمیت رشد شناختی در درک مهارت های حرکتی و خوانایی دستخط با استفاده از روش چند حسی عنوان کردند. نتایج نشان داد که روش های چندحسی برای آموزش دستخط بسیار مؤثرند و با توجه به رشد شناختی کودکان در طول یک سال تحصیلی و استفاده از حواس برای تشخیص حروف و کلمات این تأثیر چشمگیرتر خواهد بود (۱۳). اخوان تفتی و اسدس بیدشکی (۱۳۹۱) در پژوهش خود، تحقیق کوشکی، الیاس و چاوو (۲۰۰۹) را که به مطالعه ی تغییرات جنبشی و جنبش شناسی دستخط در یک تکلیف نوشتن طولانی در کودکان نارسانویس و عادی پرداختند، اشاره کردند. نتایج نشان داد که دشواری های مربوط به دستخط یا نارسانویسی، تأثیر عمیقی بر رشد روانی اجتماعی کودکان دارد و گزارش شده است که ۱۰ تا ۳۰ درصد بچه های مدرسه، در کنترل و تسلط بر این مهارت مشکل دارند (۱۴). حق طلب، یزدانی و آقایی (۱۳۹۴) در پژوهش خود، به تحقیق مارتینز، باستوس، سكاتو، آراجو، ماگرو و آلامینوس (۲۰۱۳) که به بررسی میزان شیوع اختلال نوشتارپریشی در بین کودکان پایه ششم مدارس ابتدایی برزیل پرداختند، اشاره نمودند. نتایج بررسی ها نشان می دهد که نزدیک به ۲۲ درصد جامعه ی آماری مورد مطالعه ی آن ها به نوعی از اختلال نوشتن یا نوشتارپریشی رنج می برند (۱۰).

با توجه به اهمیت مطالب ذکر شده در بالا و با توجه به نتایج پژوهش های انجام شده، که هر کدام به سبب شناسی و یا مقایسه دانش آموزان نارسانویس و دانش آموزان عادی و نیز نمونه ای از روش هایی برای کاستن مشکلات نارسانویسی دانش آموزان پرداخته اند، می توان دریافت که بی توجهی به یک طرح منسجمی که شامل اهداف، محتوا، فعالیت های یاددهی-یادگیری و ارزشیابی باشد و به اصلاح و ترمیم مشکلات نارسانویسی دانش آموزان بپردازد، به خصوص در ایران، بیش از پیش نمایان می باشد، تا با آگاهی و شناخت صحیح اهداف، محتوا، فعالیت های یاددهی-یادگیری و ارزشیابی برای دانش آموزان با مشکل نوشتن، اقدامی صورت گیرد. در این خصوص دیدگاه های مختلفی درباره عناصر برنامه درسی مطرح شده و هر کدام عناصری را برای طراحی برنامه درسی برشمرده اند که در این پژوهش برای طراحی برنامه درسی، دیدگاه زایس در نظر گرفته شده است.

به اعتقاد زایس، برنامه درسی مجموعه وسیعی از شیوه های تفکر درباره تجربیات است و آنچه که در این فرایند مهم است نه نتایج یادگیری و میراث فرهنگی، بلکه فرایند تفکر می باشد (۱۴). از نظر زایس برنامه درسی از هر نوعی که باشد ضرورتاً دارای چهار عنصر (هدف، محتوا، روش های یادگیری و روش ارزشیابی) می باشد (۱۵). لذا هدف این است که با بررسی روش های مختلف ترمیم نارسانویسی و با تکیه بر نظریه های مختلف در باب موضوع پژوهش و با هدف توانمند سازی دانش آموزان عادی دوره ابتدایی برای اصلاح و ترمیم نارسانویسی، تلاش شده نسبت به طراحی و تدوین برنامه درسی متناسب با اهداف و اصول آن اقدام شود.

روش بررسی

این تحقیق از نوع تحقیقات کاربردی است و از آنجاییکه محقق در پژوهش حاضر درصدد طراحی الگوی برنامه درسی بارویکرد اصلاح و ترمیم نارسانویسی در دانش آموزان عادی دوره اول

مشاور و جمعی از متخصصان برنامه درسی و اختلالات یادگیری و معلمان ذیربط که از تجربه و تخصص کافی در زمینه موضوع تحقیق برخوردار بودند، مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی پرسشنامه نیز با اجرا بر روی ۴۵ نفر (۱۵ نفر متخصص برنامه درسی، ۱۵ نفر متخصص مراکز اختلالات یادگیری و ۱۵ نفر معلم دوره اول ابتدایی) که به صورت تصادفی انتخاب شدند و با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۶۰ به دست آمده است. جامعه آماری این پژوهش راکلیه متخصصان برنامه درسی و معلمان اختلالات یادگیری و معلمان عادی دوره اول ابتدایی در استان مازندران تشکیل می دهند. نمونه این پژوهش، متخصصان برنامه ریزی درسی ۳۶ نفر (از طریق نمونه گیری تمام شماری) و متخصصان اختلالات یادگیری ۸۰ نفر (از طریق نمونه گیری در دسترس) و معلمان عادی ۳۸۱ نفر (از طریق نمونه گیری خوشه ای) می باشند.

یافته ها

اطلاعات توصیفی جمعیت شناختی افراد نمونه، مربوط به سه گروه مشارکت کننده در این پژوهش (متخصصان برنامه درسی، متخصصان اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی) در جدول (۱) ارائه شده است.

ابتدایی می باشد، برای انجام آن از روش تحلیلی و زمینه ای استفاده شده است. به منظور گردآوری منابع برای طراحی الگوی حاضر، پس از مطالعه اهداف اصلاح و ترمیم نارسانویسی دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی؛ منابع پایگاههای اینترنتی از سالهای 1990 تا 2017، کلید واژه های برنامه درسی، اختلالات یادگیری و نارسانویسی، جستجو و گردآوری شد. سپس عنوان و چکیده مقالات و منابعی که به طور خاص به مبحث برنامه درسی و نارسانویسی پرداخته بودند، مورد مطالعه قرار گرفت و از مطالب مرتبط آن، یادداشت برداری به عمل آمد. روش طراحی الگوی پیشنهادی، تحلیل و استنتاج نظری بود. در این رابطه، محقق ابتدا با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهشی تحقیق و همچنین اهداف اصلاح و ترمیم نارسانویسی؛ موضوعات مورد نظر را شناسایی نموده و با استفاده از نظرات اساتید راهنما و مشاور نسبت به تهیه الگوی برنامه با رویکرد اصلاح و ترمیم نارسانویسی در دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی اقدام نموده است، سپس پرسشنامه ای شامل 54 گویه طراحی و پس از تعیین روایی و پایایی آن به متخصصان برنامه درسی و اختلالات یادگیری و معلمان عادی، جهت بررسی الگوی تدوین شده ارائه گردید. لازم به ذکر است روایی صوری و محتوایی پرسشنامه طبق نظر استادان راهنما و

جدول ۱. اطلاعات توصیفی جمعیت شناختی افراد نمونه، مربوط به سه گروه مشارکت کننده در این پژوهش

گروه ها	اطلاعات توصیفی	جنسیت	مدرک تحصیلی	محل اشتغال	سابقه خدمت				
					زیر ۵ سال	۵ تا ۱۰ سال	۱۱ تا ۱۵ سال	۱۶ سال به بالا	
متخصصان برنامه درسی	۱۳	۲۳	۲۷	۰	۲۲	۱۴	۱	۴	۳۰
متخصصان اختلالات یادگیری	۷۰	۱۰	۴۵	۰	۰	۰	۰	۱۶	۵۹
معلمان	۲۱۸	۱۶۳	۸۱	۳۸۱	۰	۰	۱۸	۹۲	۲۰۷
	درصد	۴۲/۸	۶۸/۸	۱۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۴/۷	۲۴/۱	۵۴/۳

اطلاعات توصیفی جمعیت شناختی افراد نمونه، مربوط به سه گروه مشارکت کننده در این پژوهش (متخصصان برنامه درسی، متخصصان اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی) در جدول (۲) ارائه شده است.

اطلاعات توصیفی متغیر های پژوهش مربوط به سه گروه مشارکت کننده در این پژوهش (متخصصان برنامه درسی، متخصصان اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی) در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲. اطلاعات توصیفی متغیر های پژوهش مربوط به سه گروه مشارکت کننده در این پژوهش

گروه ها	نام متغیر	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	واریانس
متخصصان برنامه درسی	اهداف الگوی برنامه درسی نارسانویسی	۳/۵۴	۵/۰۰	۴/۲۹۲	۰/۴۹۰	۰/۲۴۰
	محتوای برنامه درسی نارسانویسی	۳/۲۹	۵/۰۰	۴/۳۴۷	۰/۴۶۵	۰/۲۱۷
	فعالیت های یاددهی - یادگیری	۳/۰۷	۵/۰۰	۴/۲۵۴	۰/۵۸۴	۰/۳۴۲
	شیوه های ارزشیابی الگو	۳/۳۸	۵/۰۰	۴/۳۸۰	۰/۴۲۵	۰/۱۸۱

۰/۱۵۱	۰/۳۸۸	۴/۳۸۹	۵/۰۰	۳/۳۸	اهداف الگوی برنامه درسی نارسانویسی	
۰/۱۷۴	۰/۴۱۷	۴/۳۳۱	۵/۰۰	۳/۴۳	محتوای برنامه درسی نارسانویسی	متخصصان
۰/۲۳۱	۰/۴۸۱	۴/۳۰۴	۵/۰۰	۳/۲۱	فعالیت های یاددهی- یادگیری	اختلالات یادگیری
۰/۱۸۸	۰/۴۳۳	۴/۴۶۷	۵/۰۰	۳/۰۸	شیوه های ارزشیابی الگو	
۰/۱۷۴	۰/۴۱۶	۴/۳۱۲	۵/۰۰	۳/۰۰	اهداف الگوی برنامه درسی نارسانویسی	
۰/۲۳۰	۰/۴۷۹	۴/۲۷۷	۵/۰۰	۲/۵۰	محتوای برنامه درسی نارسانویسی	معلمان
۰/۲۸۶	۰/۵۳۴	۴/۲۶۴	۵/۰۰	۲/۵۷	فعالیت های یاددهی- یادگیری	
۰/۲۴۴	۰/۴۹۳	۴/۳۷۱	۵/۰۰	۲/۶۲	شیوه های ارزشیابی الگو	

برای توضیح فرضیه های آماری، فرضیه H_1 به این صورت بیان می شود که میانگین نمره پاسخ های مربوط به اهداف الگوی برنامه درسی بزرگتر از ۳ می باشند و فرضیه H_0 نیز به این صورت که میانگین فوق کوچکتر مساوی ۳ می باشند، بیان شده است.

برای بررسی اهداف، محتوا، روش های یاددهی-یادگیری و شیوه ارزشیابی الگوی برنامه درسی اصلاح و ترمیم نارسانویسی دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی ۵۴ مولفه طراحی گردید. برای سنجش معنی داری میانگین هر یک از مولفه های مذکور از آزمون t تک نمونه استفاده گردید. برای انجام آزمون t تک نمونه، فرضیه های آماری به صورت زیر بیان می شود:

جدول ۳. آزمون t تک نمونه برای بررسی معنی داری اهداف، محتوا، روشهای یاددهی-یادگیری و شیوه ارزشیابی الگوی برنامه درسی نارسانویسی

p	آماره t تک نمونه	درجه آزادی	اهداف، محتوا، روشهای یاددهی-یادگیری و شیوه ارزشیابی الگوی برنامه درسی اصلاح و ترمیم نارسانویسی
			اهداف الگوی برنامه درسی نارسانویسی
۰.۰۰۰	۵۱.۴۲۸	۴۹۶	افزایش توانایی توجه و تمرکز دانش آموزان به هنگام نوشتن
۰.۰۰۰	۵۳.۴۷۶	۴۹۶	ایجاد انگیزه نوشتن در دانش آموزان
۰.۰۰۰	۴۳.۳۴۵	۴۹۶	دورنگه داشتن دانش آموز از شرایط محل در یادگیری به هنگام نوشتن (بی قراری، حواسپرتی، بی توجهی، و...)
۰.۰۰۰	۳۲.۹۹۰	۴۹۶	آشنایی دانش آموزان با اصول زیباپسندی و تشخیص نمادهای خطی زیبا
۰.۰۰۰	۳۳.۷۱۶	۴۹۶	آشنایی دانش آموزان با ابزار مناسب نوشتن و کاربرد درست آن ابزار
۰.۰۰۰	۴۱.۲۵۱	۴۹۶	آشنایی دانش آموزان با اصول درست نشستن به هنگام نوشتن
۰.۰۰۰	۴۶.۵۰۸	۴۹۶	آشنایی دانش آموزان با اصول درست نوشتن
۰.۰۰۰	۳۶.۱۱۶	۴۹۶	افزایش توانایی و مهارت عضلات درشت و ظریف و انگشتان دست برتر
۰.۰۰۰	۴۲.۶۴۷	۴۹۶	تقویت ادراک دیداری برای افزایش شناخت کودک در درک کل و اجزاء یک شیء یا یک مقوله
۰.۰۰۰	۳۷.۳۶۳	۴۹۶	تقویت مهارتهای درک فضایی دانش آموزان برای تشخیص درست جهات (بالا، پایین، زیر، رو، چپ، راست و ...)
۰.۰۰۰	۴۱.۸۳۹	۴۹۶	افزایش مهارت بازیابی درست تصاویر، کلمات و اشکال از حافظه دیداری
۰.۰۰۰	۳۶.۲۶۱	۴۹۶	افزایش مهارت و توانایی کپی کردن حروف و اشکال در دانش آموز
۰.۰۰۰	۳۵.۵۱۰	۴۹۶	افزایش توانایی پردازش درست داده ها در دانش آموزان برای نوشتن کلمات پیچیده
			محتوای برنامه درسی نارسانویسی
۰.۰۰۰	۴۴.۳۳۴	۴۹۶	ارائه بازیهای برای افزایش تمرکز دانش آموزان
۰.۰۰۰	۳۶.۸۵۳	۴۹۶	ارائه بازیهای برای افزایش تفکر و انتقال احساسات روی کاغذ
۰.۰۰۰	۴۴.۴۹۰	۴۹۶	ارائه تکلیف متناسب با شرایط عاطفی، روانی و فیزیکی، تمرکز و تلقین مثبت
۰.۰۰۰	۴۱.۱۴۰	۴۹۶	ارائه تصاویر و بازی های اکتشافی برای آشنایی با اصول زیباپسندی
۰.۰۰۰	۳۴.۶۴۶	۴۹۶	ارائه فیلم آموزشی و استفاده از روش نمایشی برای انتخاب مدام مناسب و نحوه درست گرفتن مدام
۰.۰۰۰	۳۵.۶۵۳	۴۹۶	ارائه تصاویر آموزشی و استفاده از نوارچسب برای آشنایی دانش آموزان با وضعیت مناسب قراردادن کاغذ بر روی میز (با زاویه مناسب) و انتخاب نقطه شروع مناسب برای نوشتن
۰.۰۰۰	۳۴.۲۵۶	۴۹۶	تهیه و تنظیم تصاویر به همراه توضیحاتی مرتبط با اصول درست نشستن هنگام نوشتن
۰.۰۰۰	۳۳.۳۷۸	۴۹۶	استفاده از وسیله آموزشی سینا، روش چندحسی فرنالد و تنظیم تمرینهایی مرتبط با درست نوشتن
۰.۰۰۰	۴۱.۵۹۹	۴۹۶	ارائه بازیهای سازمان یافته برای تقویت عضلات درشت، ظریف و انگشتان دست برتر
۰.۰۰۰	۴۰.۲۲۳	۴۹۶	تهیه و تنظیم تمرینهایی برای تقویت ادراک دیداری جهت نیل به هدف شناخت کل و اجزاء
۰.۰۰۰	۴۱.۸۷۲	۴۹۶	ارائه بازیهای مختلف سازمان یافته برای تقویت درک فضایی مانند درک درست جهات
۰.۰۰۰	۴۰.۰۱۲	۴۹۶	ارائه بازیهای تصاویر و کلمات برای تقویت حافظه دیداری و هدف بازیابی درست تصاویر و کلمات
۰.۰۰۰	۳۸.۹۹۱	۴۹۶	ارائه بازیهای سازمان یافته برای افزایش هماهنگی چشم و دست و استفاده از تمرینات فراستیک
۰.۰۰۰	۳۶.۴۹۵	۴۹۶	تهیه و تنظیم تمرینهایی برای تقویت حافظه فعال دیداری
			روش های یاددهی-یادگیری متناسب با برنامه درسی نارسانویسی
۰.۰۰۰	۳۶.۴۳۶	۴۹۶	بازیهای دارت، بسکتبال، ماهی گیری، جیدنای ها، توپ و راکت، حمل ظرف پر از آب، و بولینگ برای

			افزایش تمرکز
۰۰۰۰	۲۹.۶۶۹	۴۹۶	درست کردن دفتر تصویر با انتخاب تصاویر مناسب (برای نوشتن مطلب در مورد آن و داستان نویسی)
۰۰۰۰	۳۵.۶۹۱	۴۹۶	ارائه تکالیف مورد علاقه جهت بروز احساس پذیرفته شدن، کشف استعدادها و تقویت آنها
۰۰۰۰	۳۴.۴۵۴	۴۹۶	جداکردن اشکال، تصاویر و نمادهای خطی زیبا را از میان اشکال، تصاویر و نمادهای خطی ارائه شده
۰۰۰۰	۳۱.۴۳۳	۴۹۶	انتخاب مداد مناسب (از لحاظ قطر و اندازه) و نگهداشتن درست مداد از طریق الگوبرداری از فیلمهای آموزشی
۰۰۰۰	۳۳.۵۶۲	۴۹۶	قراردادن کاغذ با زاویه مناسب روی میز و انتخاب جهت و نقطه مناسب برای شروع نوشتن
۰۰۰۰	۳۲.۲۵۴	۴۹۶	رعایت اصول درست نشستن، با توجه به تصاویر و توضیحات ارائه شده
۰۰۰۰	۳۹.۰۴۷	۴۹۶	رعایت اصول درست نوشتن با استفاده از روش چندحسی، تمرینهای وسیله آموزشی سینا
۰۰۰۰	۳۸.۶۹۴	۴۹۶	انجام بازیهای مختلفی برای تقویت عضلات درشت، عضلات ظریف و تقویت انگشتان دست برتر
۰۰۰۰	۴۰.۵۶۸	۴۹۶	انجام تمرینهای ادراک دیداری مانند: کامل کردن، پیدا کردن تفاوتها، جور کردن و همینطور تمایز شکل از زمینه
۰۰۰۰	۳۵.۸۵۹	۴۹۶	انجام بازیهایی برای تقویت درک فضایی و درک جهت ها مانند: جورچین آهنربایی، موزائیکهای رنگی، تانگو و...
۰۰۰۰	۳۸.۲۹۵	۴۹۶	انجام بازیهایی برای تقویت حافظه دیداری جهت نیل به هدف بازیابی درست تصاویر مانند: کارت حافظه
۰۰۰۰	۴۴.۴۳۸	۴۹۶	انجام بازیهایی برای افزایش هماهنگی چشم و دست، جهت نیل به هدف مهارت در کپی کردن حروف و اشکال مانند: تمرینات فراستیک، یک قل دو قل، حمل ظرف پر آب، پیچاندن نخ دور قرقره، بولینگ، هفت سنگ، بستن بند کفش
۰۰۰۰	۳۹.۶۱۳	۴۹۶	انجام تمرینات حافظه فعال دیداری جهت آماده شدن برای دستکاری دانسته های قبلی در نیل به هدف افزایش مهارت و توانایی پردازش درست داده ها و نوشتن کلمات پیچیده مانند: نشان دادن مکعبهای رنگی و دستکاری این تمرینات بصورت فعال (بصورت مستقیم، معکوس و جابجا کردن)
			شیوه های ارزشیابی برنامه درسی نارسا نویسی
۰۰۰۰	۴۸.۷۳۰	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان توجه و تمرکز دانش آموزان به هنگام نوشتن
۰۰۰۰	۴۳.۴۶۶	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان انگیزه در انتقال احساسات روی کاغذ و نوشتن
۰۰۰۰	۴۲.۵۷۳	۴۹۶	ارزشیابی کاهش شرایط محل در یادگیری به هنگام نوشتن
۰۰۰۰	۴۸.۵۲۶	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان تشخیص دانش آموز از تصاویر، اشکال و نمادهای خطی زیبا
۰۰۰۰	۴۰.۱۲۵	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان آشنایی دانش آموز با ابزار نوشتن و کاربرد درست آن ابزار
۰۰۰۰	۴۳.۹۰۵	۴۹۶	ارزشیابی رعایت اصول درست نشستن دانش آموز به هنگام نوشتن
۰۰۰۰	۴۳.۶۸۵	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان آشنایی دانش آموز با اصول درست نوشتن
۰۰۰۰	۴۰.۸۳۱	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان توانایی و مهارت عضلات درشت و ظریف و انگشتان دست برتر
۰۰۰۰	۴۰.۴۶۴	۴۹۶	ارزشیابی افزایش مهارتهای ادراک دیداری دانش آموز و توانایی شناخت و درک کل و اجزاء شیء
۰۰۰۰	۴۵.۰۳۶	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان مهارتهای درک فضایی دانش آموز و چگونگی تشخیص جهتها
۰۰۰۰	۴۵.۰۹۸	۴۹۶	ارزشیابی افزایش مهارت بازیابی درست تصاویر، کلمات و اشکال از حافظه دیداری
۰۰۰۰	۴۳.۱۲۰	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان توانایی و مهارت کپی کردن حروف و اشکال در دانش آموز
۰۰۰۰	۴۳.۷۱۹	۴۹۶	ارزشیابی افزایش میزان توانایی پردازش درست داده ها در دانش آموز برای نوشتن کلمات پیچیده

اصول صحیح نوشتن (ردگیری با کاهش نشانه ها، کامل کردن نقطه چین ها، استفاده از کاغذ خط دار، استفاده از قالب خطوط و...)، ارزشیابی از مهارت های اولیه نوشتن (غلبه طرفی، هماهنگی چشم و دست، دقت و توجه و تمرکز و ...)، ارزشیابی از شرایط محیطی با توجه به چک لیست فراهم شده و ارزشیابی فعالیت ها به صورت آمیخته (کمی و توصیفی) می باشد.

بحث

پژوهش حاضر با هدف طراحی الگوی برنامه درسی با رویکرد اصلاح و ترمیم نارسا نویسی در دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی انجام شده است. اینک بر اساس یافته های حاصل از تحقیق، به بحث و نتیجه گیری پرداخته می شود و سپس پیشنهادهایی مبتنی بر یافته ها و نیز پیشنهادهایی مبتنی بر تجارب محقق ارائه می گردد.

دستخط بد ممکن است بازتابی از مشکلات حرکتی ظریف باشد، یعنی کودک قادر نباشد جنبش های حرکتی لازم برای نوشتن یا رونویسی کردن از روی حروف یا شکل های نوشتاری را به نحوی مؤثر انجام دهد. دانش آموز ممکن است قادر نباشد درون داد اطلاعات دیداری را به برون داد جنبش های ظریف حرکتی تبدیل کند؛ یا ممکن است در فعالیت هایی که مستلزم دوری های حرکتی و فضایی است، مشکل داشته باشد. مشکلات نارسا نویسی در برخی از دانش آموزان وقتی نمایان می شود که نمی توانند

با توجه به جدول (۳)، مقدار t تک نمونه مشاهده شده در سطح $P \leq 0.05$ برای تمامی مولفه های فوق معنی دار بوده، فرضیه آماری H_0 رد و فرضیه مقابل یا H_1 تایید می گردد. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان می توان گفت که تمامی مولفه ها، از اهداف، محتوا، روشهای یاددهی-یادگیری و شیوه ارزشیابی الگوی برنامه درسی اصلاح و ترمیم نارسا نویسی دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی می باشند.

فعالیت های یاددهی- یادگیری در برنامه درسی پیشنهادی شامل: روش فعال و کودک محور، روش دست ورزی و انجام فعالیت های عملی، روش بازی (انواع بازی های سازمان یافته و آزاد)، روش چند حسی فرنالد، روش تصحیح انفرادی، روش شبیه سازی به طور مستقیم، روش نمایشی، روش یادگیری مبتنی بر تجربه، روش اکتشافی مبتنی بر انجام پروژه های فردی، روش قصه گویی خلاق، روش آموزش مستقیم و غیرمستقیم، روش یادگیری در حد ورزیدگی و آموزش برنامه ای می باشد.

روش های ارزشیابی در برنامه درسی پیشنهادی شامل: ارزشیابی عملی (مداد کاغذی) و براساس عملکرد دانش آموزان، ارزشیابی بر اساس مقایسه عملکرد دانش آموز در گروه، استفاده از پوشه کار (نمونه فعالیت ها) و یادداشت های روزانه جهت ثبت پیشرفت یادگیری دانش آموز در طول زمان و در چندین نوبت، روش ارزشیابی مشاهده ای (چک لیست مشاهده رفتار)، ارزشیابی از

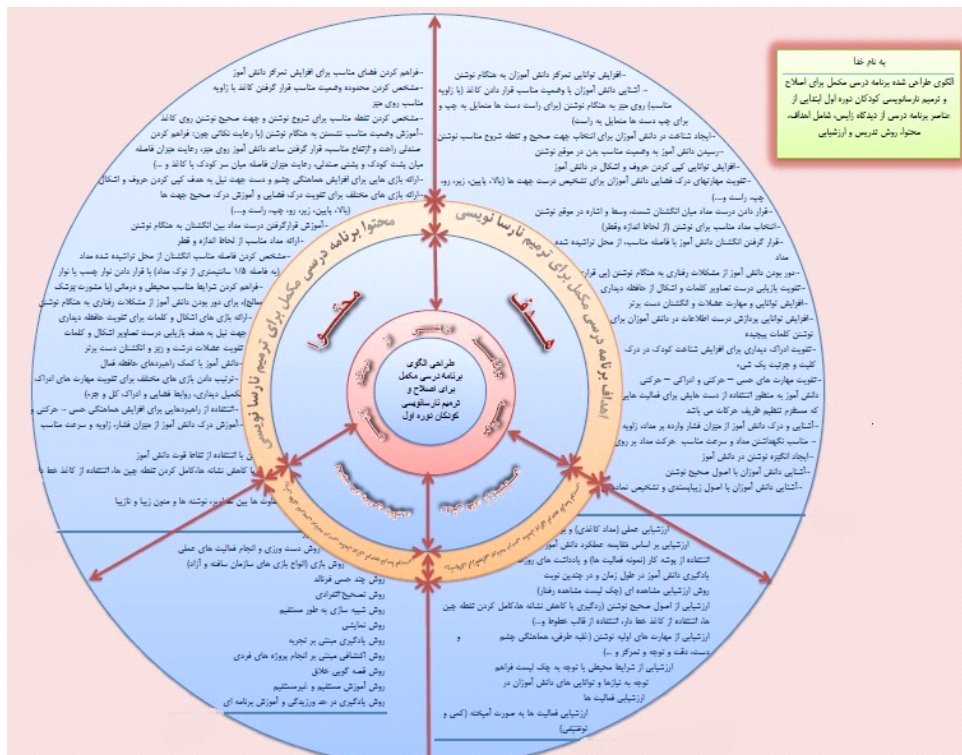
نارسانویسی در یک راستا می باشد و نتایج پژوهش فلاحی، این اثربخشی را تأیید نمود (۱۱). همچنین نتایج تحقیق صفاریپور، منصورنژاد و فتحی واجارگاه، با موضوع بررسی تاثیر حرکات حسی بر مهارت های حرکتی ظریف دانش آموزان پسر نارسانا نویس پایه ششم ابتدایی، با پژوهش حاضر هماهنگ می باشد. نتایج به دست آمده از تحقیق این پژوهشگران نشان داد که آموزش حرکات حسی بر مهارت های حرکتی ظریف دانش آموزان پسر نارسانویس در کل و در ابعاد گرفتن، هماهنگی چشم و دست و سرعت تأثیر معنی داری دارد (۹ و ۱۶). پژوهشگران معتقدند که یکی از عوامل مؤثر بر دست نویسی، یکپارچگی بینایی - حرکتی است. دستخط، با حرکات ظریف، برنامه ریزی حرکتی، مهارت های حافظه فعال، دانستن قراردادهای خطی ویژه در زبان آموزشی کودک و مهارت های حرکتی بینایی، ترکیب کارکردهای خط اجرایی و تنوعی از مهارت های شفاهی - گفتاری همبستگی دارد. پژوهشگران در تحقیق خود اشاره کردند که مهارت های پایه به ویژه مهارت بینایی بر خوانایی دستخط مؤثر است. از دستاوردهای این پژوهش، طراحی الگوی برنامه درسی بوده است که برای اصلاح و ترمیم نارسانویسی دانش آموزان دوره ابتدایی کاربرد دارد. ماحصل این پژوهش، با ابزار آموزشی «رها» که توسط نسترن دستگاهی برای افزایش مهارت ترسیم حروف الفبا در دانش آموزان عادی و کم توان ذهنی آموزش پذیر پایه اول ابتدایی شهر اهواز ساخته شده، همخوانی دارد. وی با استفاده از وسیله آموزشی رها به این نتیجه رسید که آموزش دستخط حروف با استفاده از وسیله آموزشی رها بر افزایش نمره ترسیم حروف الفبا در دانش آموزان کم توان ذهنی آموزش پذیر پایه اول ابتدایی مؤثر است. وسیله آموزشی «سینا» نیز که توسط سیف نراقی و نادری ابداع گردید، با پژوهش حاضر همخوانی دارد. عمده ترین هدف وسیله آموزشی سینا، آموزش خواندن، هجی کردن و در نهایت نوشتن به فراگیری است که نارسایی های ویژه در یادگیری دارند.

نتیجه گیری

باتوجه به الگوهای برنامه درسی و تأکید بر دیدگاه زایس و بر اساس نتایج حاصل از تحقیق که از نظرات متخصصان برنامه درسی، متخصصان مراکز اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی استخراج شده است، الگوی حاضر ارائه می گردد. در این الگو، تعامل ۴ عنصر برنامه درسی (هدف، محتوا، فعالیت های یاددهی - یادگیری و ارزشیابی) با مهارت های مورد نیاز برای اصلاح و ترمیم مشکلات نارسانویسی مطرح می شود. الگوی مورد نظر، در شکل (۱) ارائه می گردد.

در طراحی الگوی برنامه درسی اصلاح و ترمیم نارسانویسی دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی تلاش شده است از الگوی زایس و ویژگی های دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی و ترکیب نظر صاحب نظران (متخصصان برنامه درسی، اختلالات یادگیری و معلمان دوره اول ابتدایی) الهام گرفته شود تا بدین وسیله الگویی در اختیار دانش آموزان عادی دوره اول ابتدایی و معلمانشان قرار گیرد و در جهت برطرف ساختن مشکلات نارسانویسی اقدامی صورت بگیرد.

تکلیف دیداری فاصله دور، یعنی حرف یا واژه ای را از روی تخته سیاه، به تکالیف دیداری فاصله نزدیک، یعنی نوشتن آن روی کاغذ، تبدیل کنند. برخی دیگر دچار کمبودهایی زیربنایی هستند که در کارآمدی نوشتن آن ها اختلال ایجاد می کند. این کمبود ها ممکن است مربوط به ضعف مهارت های حرکتی، نقص ادراک دیداری حروف و واژه ها و اشکال در به خاطر سپاری نقش های دیداری باشد. آموزش ضعیف نیز ممکن است به بدخط نوشتن منتهی شود (۱۶). بنابراین از یافته های این پژوهش، رابطه مستقیم بین اختلال نوشتن با مهارت های حسی حرکتی، توجه و تمرکز، انگیزه، آشنایی با نحوه درست نشستن و درست نوشتن و آشنایی با ابزار مناسب نوشتن، حافظه دیداری و شنیداری، ادراک دیداری، مهارت های درک فضایی و پردازش درست اطلاعات استخراج می شود. به نظر می رسد که به علت مشکل در بعضی از مهارت های مذکور، کودکان در مهارت های نوشتن، ضعیف تر عمل می کنند و بدخط می نویسند. بخشی از نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مشکلات مربوط به توجه و تمرکز نیز گریبانگیر دانش آموزان دارای اختلال نوشتن است. این کودکان نمی توانند بیش از چند دقیقه بر فعالیت نوشتاری خودشان تمرکز کنند و توجه آن ها به آسانی با محرک های نامربوط منحرف می شود. از دیگر یافته های این پژوهش، ضعیف بودن حافظه دیداری و شنیداری (و به خصوص حافظه فعال دیداری و شنیداری) دانش آموزان نارسانویس می باشد. ظرفیت کم حافظه دیداری و شنیداری باعث می شود که دانش آموزان هجی کردن کلمه ها را فراموش کنند. برای مثال، کودکی که در تصویربرداری حروف و کلمه ها با اشکال روبه رو است، به علت آنکه نمی تواند از کلمه ها تصویر روشنی در ذهن داشته باشد، در هجی کردن کلمه ها مرتکب خطاهای بزرگی خواهد شد. بخشی از نتایج پژوهش حاضر نشان داد که دانش آموزان باید با ابزار مناسب نوشتن آشنا شوند و نحوه کاربرد آن ابزار را یاد بگیرند. این نتیجه با نتایج پژوهش صمدی کلی و پوشنه، در خصوص تأثیر سبک های گرفتن قلم را بر میزان خوانایی، دقت و سرعت نوشتاری دانش آموزان ابتدایی همخوانی دارد. این پژوهشگران در پژوهش خود اشاره کردند که عملکرد دانش آموزان دارای سبک گرفتن قلم با سه انگشت پویا، در دقت نوشتاری و قدرت گرفتن دست نسبت به دو گروه دیگر (سبک گرفتن قلم با چهار انگشت و سایر سبک های گرفتن) بهتر بود (۸). از دیگر یافته های این پژوهش، تقویت مهارت های ادراکی - حرکتی، هماهنگی چشم و دست، درک فضایی و تشخیص جهت ها در دانش آموزان با اختلال دستخط می باشد. این نتیجه با نتایج پژوهش مولودزاده، با موضوع اثر بخشی مهارت های دیداری - حرکتی بر اختلال دست خط در دانش آموزان LD و آموزش مهارت های دیداری - حرکتی و کاستن مشکلات دست خط همخوانی دارد و نتیجه ی نهایی حاصل از این پژوهش نشان داد که آموزش مهارت های دیداری - حرکتی بر اختلال دست خط در دانش آموزان LD تأثیر دارد (۱۰). همین طور یافته های این پژوهش با نتایج پژوهش فلاحی با عنوان اثربخشی تمرینات ادراکی - حرکتی بر مهارت های حرکتی - نوشتاری مبتلایان به

شکل ۱. الگوی برنامه درسی با رویکرد اصلاح و ترمیم نارسا، شامل اهداف، محتوا، روش تدریس و ارزشیابی

شناسایی زود هنگام و اصلاح به موقع، قابل ترمیم می باشد، لذا پیشنهاد می گردد کارگروه های تخصصی در استان ها برای شناسایی و تشخیص مشکلات نارسا نویسی تشکیل شوند تا ضمن تشخیص به موقع و زود هنگام این مشکل (سنین قبل از دبستان)، اصلاح و ترمیم آن ساده تر و سریع تر صورت گیرد.

عدم تضاد منافع

هیچ گونه تضاد منافعی بین نویسندگان وجود ندارد.

بر اساس یافته ها و نتایج حاصل از این تحقیق، پیشنهاد می گردد با توجه به یافته های به دست آمده درباره مناسب بودن الگوی برنامه مکتب برای اصلاح و ترمیم مشکلات نارسا نویسی دانش آموزان دوره اول ابتدایی، مربیان و دست اندرکاران تربیتی به این امر توجه و عنایت لازم راداشته و از این الگو، برای برطرف ساختن مشکلات نارسا نویسی کودکان بهره گیرند و با توجه به مطلوب بودن این الگو، پیشنهاد می گردد کارگاه هایی جهت معرفی این الگو به مربیان و دست اندرکاران تربیتی برگزار گردد. با توجه به این که بسیاری از علتهای مشکلات نارسا نویسی، با

References

1. Sefidi A, Kabini Moghaddam S. Dissemination and Reproduction Skills in Students, School Magazine. 2008; 1(2): 92-96. [Persian][[Link](#)]
2. Wallace G, McLaughlin J. Learning Disabilities: Concepts and Features. Translated by Monshi Tusi M T. Mashhad: Astan Quds Razavi;1994, p:242. [Persian][[Link](#)]
3. Tabrizi M, Tabrizi A. Treatment of dictation disorders. Tehran: Faravaran; 2018, p:39. [Persian][[Link](#)]
4. Seif naraghi M, Naderi E. Specific inadequacies in learning (how to diagnose and rehabilitate methods). (2th ed).Tehran: Arasbaran; 2017, p:70. [Persian][[Link](#)]
5. Saffarpour A. Teaching Writing Skills: Early Preparations at the Elementary Level of Teachers, Coaches, Students at Parenting Centers. Tehran: madrese; 2015, p:9. [Persian][[Link](#)]
6. Jalil Abkenar S S, Ashori M. Functional Points for Teaching Students Having Learning Disorder (Reading, Writing and Spelling Disorders).Journal of Exceptional Education. 2013; 3(116):31-40. [Persian][[Link](#)]
7. Samadi Kelly R, Poshen K. The Effect of String Cursor Styles on Readability, Precision and Written Speed of Elementary Students. Journal of Advances in Cognitive Science. 2003; 5 (4): 57-63. [Persian][[Link](#)]
8. Mansour Nejad Z, Kajbaf M, Molavi H. The effect of Fernald's multidimensional training on imperfection and omission in elementary school students. Journal of New Findings in Psychology. 2012;7 (24):99-111. [Persian][[Link](#)]
9. Moloudzadeh P. The Effectiveness of Hand - Drafted Visual-Skill Skills in LD's Students and Teaching Visual Skills and Handling Problems.[Abstract]. [Master's Thesis]. [Tehran, Iran]: Islamic Azad University, Central Tehran Branch.1391. [Persian][[Link](#)]
10. Haghtalab T, yazdani F, Aghaee A. Comparing the effectiveness of multi-sense teaching methods (Orton and Fernald) upon students' handwriting disorders at elementary schools of Malayer. Journal of Cognitive Strategies in Learning. 2015; 3(4): 71-85. [Persian][[Link](#)]
11. Narimani M, Sarbati A. Comparison of Anxiety Sensitivity and Cognitive Function in Students with and Without Blasphemy. Journal Of Learning Disabilities. 2015; 4 (15):85-100. [Persian][[Link](#)]
12. Ghobari Bonab B, Nosrati F, Sharifi S. The study of self - learning method in the treatment of handicap disorder with students with specific learning disorder. Journal of Learning Disabilities. 2016; 6(1):100-119. [Persian][[Link](#)]
13. Khosro Javid M, Ghavami Lahij S. A study of the factors influencing primary students' handwriting legibility from the teacher's viewpoint. Journal Of Learning Disabilities. 2012; 1(3), 29 45. [Persian][[Link](#)]
14. Fathi Vajargah K. Curriculum Planing. Tehran: Iran Zamin; 2015, p:20. [Persian][[Link](#)]
15. Ghorchian N, Maleki H, Khadivi A. Design and Engineering Curriculum in the 3rd Millennium. (2th ed). Tehran: Andosophy Metacognitive; 2004, p:62. [Persian][[Link](#)]
16. Lerner J. Learning Disabilities (Theories, Diagnosis and Teaching Strategies). (2th ed). Translated by Danesh E. Tehran: Shahid Beheshti University; 2011, p:96. [Persian][[Link](#)]